

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat), kaavaehdotus

KRAKLIK 28.01.2025 § 6

3160/10.02.00.00/2022

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto laatii parhaillaan maankäyttö- ja rakennuslain 27 § mukaista maakuntakaavaa. Pohjois-Karjalan maakuntahallitus on kokouksessaan 16.12.2024 päättänyt asettaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kaavaehdotuksen lausunnoille 18.12.2024–3.2.2025 väliseksi ajaksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 § mukaisesti. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt Joensuun kaupungilta lausunnon kaavaehdotuksesta. Kaava-aineisto on kokonaisuudessaan luettavissa maakuntaliiton nettisivuilla.

Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle. Vaihemaakuntakaavassa käsitellään muun muassa maakunnan sähkösiirtoverkostoa ja siihen liittyvää energiainfrastruktuuria, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema- ja pohjavesialueita.

Lausunto

Yleistä

Kaavaehdotukseen on tullut Joensuun alueelle joitain muutoksia, mutta isommat muutokset esim. erilaisten aluevarausten osalta kohdistuvat muiden kuntien alueille. Kaupungin luonnosvaiheessa antamaan lausuntoon saatu vastine on perusteltu.

Energia ja energiainfrastruktuuri

Kaavaehdotuksessa esitetyt Joensuun alueelle osuvat tuulivoima-alueet ovat hieman pienentyneet. Kaava-asiakirjojen mukaan teoreettinen tuulivoimaloiden määrän vähentymä on viiden voimalan verran. Käytännössä tämä johtuu Uimaharjun tuulivoima-alueen pienentymisestä. Perusteluina tälle on maakuntaliiton mukaan Uimaharjun taajamalle aiheutuvien sosiaalisten vaikutusten (melu ja välke) lieventämisen tarve. Muutos on perusteltu, ja osittain poistuneelle alueelle onkin suunnitteilla aurinkovoimalahanke, joten uusi raja on tämänkin osalta sopiva.

Pääsähkölinojen yhteystarpeiden merkinnät ovat hieman muuttuneet. Joensuun kantakaupungin osalta 110 kV yhteystarve on kaavaehdotuksessa piirretty kiertämään kutakuinkin kuntarajoja myötäillen Kulhon kautta. Tämän osalta tulee varmistaa, ettei uusi sähkölinja vaikuta laadinnassa olevan Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavan toteutukseen. Kaavaehdotuksessa esitetty linjaus näyttäisi menevän kaava-alueen ja siinä osoitetun uuden asuinalueen läpi. Tätä reittiä mennessä sähkölinja aiheuttaisi haittaa kyseisen kaavan laadinnalle. Reitin osalta tulee huomioida riittävä etäisyys uusiin asuinalueisiin. Ilomantsiin menevä 110 kV yhteystarve on muutettu kulkemaan myös Kiihtelysvaaran taajaman kautta. Taajamaan on osoitettu energiahuollon alueen merkintä. Tämä muutos on perusteltu.

400 kV:n pääsähkölinoja Nurmekseen Lieksan kautta on osoitettu edelleen yhteystarpeena. Jatkosuunnittelussa kaupunki pitää lähtökohtaisesti tulevaisuuden maankäytön ja energiantuotannon kannalta parhaana linjauksena Uimaharjun taajaman

kautta koukkaavaa vaihtoehtoa, etenkin jos tälle alueella saadaan tuulivoimaloita toteutumaan. Tällöin uusi linjaus ei myöskään kulkisi Ahvenisen arvokkaan maisema-alueen poikki.

Maakuntakaavan aurinkovoimaloita koskeva suunnittelumääräys on muuttunut. Suunnittelumääräys on rajattu koskemaan vain maakunnallisesti merkittäviä aurinkovoimaloita (yli 100 ha). Määräys ei myöskään enää ohjaa aurinkovoimaloita pääosin muille kuin yhtenäisille metsä- ja peltoalueille. Uusi määräys on perusteltu, sillä aurinkovoimaloiden toteutukseen liittyvät asiat ratkaistaan kuntakohtaisissa kaavoissa ja luvissa. Yhtenäisiä metsä- ja peltoalueita ei tulla ensisijaisesti myöskään aurinkovoimaloiden käyttöön osoittamaan. Taustaselvityksenä oleva 'maakunnallisesti merkittävät potentiaaliset aurinkovoimala-alueet' toimii hyvänä ohjeena uusien aurinkovoimalakohteiden kartoittamiseen.

Maisema-alueet

Joensuun alueelle osuvat arvokkaat maisema-alueet ovat kaavaluonnokseen nähden ennallaan. Niihin liittyen ei ole lausuttavaa.

valmistelija: maankäytön suunnittelija Patrik Hämäläinen / PS

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa edelle kirjoitetun lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 2. vaiheen kaavaehdotuksesta.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Timo Puustinen ei esteellisenä (yhteisöjääviys) osallistunut asian käsittelyyn, maakuntahallituksen kaavatyöryhmän puheenjohtaja.